

Las Latweeschu lauschu draugs.

1834. 20. Septbr.

38ta lappa.

Sinna pahr jaunu grahamatinu.

Jums, miškeem tizzibas beedreem, taggad nu irr sagahdahta tahda grahamatina, kas jums warr rahdiht, kà Deewa-kalposchana eefsch Latweeschu basnizahm fwehtdeenâs un fwehtkôs irr ja-turr pehz teem jauneem basnizas-lifikumeem, ko augsti zeenigs Keisers preeksch wissahm Luttera draudsehm pa sawu leelu walstibu ir demis, un pehz kurreem Wahzeeschi pee sawas Deewa-kalposchanas jau no pagahjuscas pirmas Awtentes turrabs. Eefsch Kursemmes daschi mahzitaji gan arri jau sahkuschi Latweeschu Deewa-kalposchani pehz scheem likkumeem turreht, bet zitti laikam weenlihds ar wisseem Widsemmes mahzitajeem tik ar nahkoschu pirmu Awtenti sahks. — Kad nu jums pee laika dohdam rohkâ scho grahamatianu, no kuras juhs skaidri warreet mahzitees, kà tas nu us preeksch pee muhsu Deewa-kalposchanas buhs. Juhs, winnu lasshoft, ar preeku nommaniseet, kà jauki wissi tee wahrdi, kas tur atrohnami, saet ar teem, ko jau juhsu tehwi cehwi muhsu basnizâs irr dsirdejuschi un dseedajuschi, un juhs mihtam Keiseram gan no wissas firds pateikseet, ka tik schehligi un gudri irr gahdajis, ka pa winna walstibu eefsch wissahm muhsu tizzibas basnizahm Deewa-kalposchana sai irr weenlihdsiga. È nu tohp rahdihts: 1.) kuras altara-dseesmas un luhgfschanas preeksch spreddika ja-dseed un ja-skaita; 2.) kuras luhgfschanas mahzitajs us kanzeles starp spreddika un tahm aisluhgfschanahm skaitihs; 3.) kuras altara-dseesmas pehz spreddika irr ja-dseed, kad deewgaldneeki irr un kuras, kad deewgaldneeki naw; 4.) tahs ihfas un 5.) tahs gazzakas kollettes, no kurahtmahzitajs pa fwehtkeem kahdu warr ismekleht, altara preekschà dseedah, tapatt preeksch spreddika, kà arri pehz; un 6.) kà tannis draudsès, kur arri pehz pussdeen as Deewa-kalposchana irr, schi effoht ja-turr. — Schai grahamatinai wirsrafsts irr: "Kà Deewa-kalposchana eefsch Latweeschu basnizahm fwehtdeenâs un fwehtkôs irr ja-turr," un winnu warr dabbuhrt tapatt Rihgâ, tai paschâ nammâ pee Sunder-eelas, kur schahs lappas isdohd, kà arri Jelgawâ pee zeeniga Steffenhagen-funga un winna makfa 5 kapeikus sudr.n. Eefsch Rihges grahamatu bohdehm winna gattawi eeseeta irr dabbujama un tadeht tur pahri kapeikus dahrgaka buhs.

Zittas jaunas sin nas.

No Pehterburges. 6tas September-deenas rihtâ preefsch pulksten' 7 augsti zeenigs Keisers no turrenes aisbrauze, gribbedams Maskawu un zittas pilsfehtas dſillâ Kreewu semmê apmekleht. Tai paschâ deenâ arri aisbrauze Keiserene lihds ar sawu wezzaku meitu, to leelwirsteni Maria Nikolajewna, un sawu brahli, to Pruhfchu prinzi Wittumiu, us Berlihni, sawu wezzu tehwu apraudsift.

Mu tik jums skaidri warram isskahstih, kahds leels gohds un brangums schinni gaddâ zotâ August-deenâ Pehterburgâ bija skattams un kas wiss tur notike pee Aleksandra-stabba eefwehtischanas; bet luhdsami, ja jums wehl ta bilde no schi stabba rohkâ, kas aispehrn schahm muhsu lappahm bija peelikta, tad nemmeet to taggad atkal preefschâ, pirms scho stahstu laffait, un apskattait labbi winnu no jauna, ka wissu wehl skaidraki warrat sanemt, ko te jums stahstifim.— Nihta agrumâ isnahze no Kaksanas-basnizas, kas paschâ Pehterburges widdû stahwo, leels pulks Kreewu mahzitaju un lauschu ar luktureem un svehtitahm bidehm un krusteem un gahje, svehtas dseefmas dseedadami, pa to garru leelu eelutaisni us to Aleksandra-Newskâ klohsteri, kas pilsfehtas ohrrâ mallâ un kur ik-karrâ gaddâ schai paschâ deenâ Kreeweem leela Deewa-kalposchana irr. Tur pulksten' 8. arri pats Keisers atnahze un pehz pabeigetas Deewa-kalposchanas atkal dewahs us pilli. No scha laika sahze laudis us to platschu skreet, kur stabs nu jau gan pawissam bija gattaws, bet wehl ap to pameqli rinkti apklahts ar finalku farkanu lakkatu, lai zilweks to brangumu agrakti ne dabbu wis redseht, pirms eefwehtischanas brihtisch nahzis. Paschâ stabba preefschâ bija uszirstas preefsch Keiserenes, Keisera behrneem un raddeem un teem wissaugstakeem teefas-fungeeni plattas stelles ar sehdekleem wirsû un treppahm fahnôs un schahm treppahm no augschenes lihds semmei farkans wadnals bija usliks. Wissapakahrt platscham, tuhwaki pee nammeem, rinku rinkôs peez kahpekli, weens augstaks pahr ohtru, bija usbuhweti, ka tur tee laudis labbi warretu stahweht un skattitees, kurreem ne bija isdeweess, zittur weetas dabbuht, nedz pee teem tuhstohsch lohgeem kannis nammâs tur apkahrt, nedz us pascheem jumteem. At, sawu warren' leelu pulku lauschu, kas nu jau wissapakahrt bija sanahkuschi! Wissi lohgi pilni, lauschu neisskaitami dauds itt kâ putnu barri pascheem jumteem usmettusches, tur augschâ weens pee ohra stahweja, arri wirs pascheem teem augsteem wahrteem appakfch to akminainu sirgu kahjahm, un pa platscha mallahm rinku rinkôs tikween galwas bija redsamas. Tomehr no wisseem kaxxa-wihreem zits wehl neweens ne bija atnahzis, ne kâ tee, kas tur retti pa widdu un us eelahm stahweja, peeluhkodami, ka laudis zittur ne staigatu, ne kâ kur teem brihwo bija, un gaididami sawus brahtus. Pulkstens bija pußzellâ us weenpadsmi, tad atnahze jahschus tee generali, kats ar sawu pawadneeku un stabbam jahje gaxram taisni us sawu weetu preefsch rikforschanas-namma, kur winni paschi pa pirmu un pawadneeki pa ohtru kahru peestahjabs. Isnahze no pils arri tee august fungi wissi, kas no sweschu semmju waldineekeem suhtiti arween Pehterburgâ dsihwo, paschi Pehterburges wissaugstaki teefas-fungi un tee, kas no leelkungu

un kohpmannu pusses bija atstelleti; un tas augsts kungs, kam tas ammats, gahdah, ka apkahrt Keisera wiss pa gohdam noteek, tas winnus pawaddija stabba preefschâ pa tahn treppehm augschâ us to gohda-weetu, kur wissi nofhdahs, Keiseren tur wehl sagaididami. Kad pulstens fitte weenpadfinit, tad no leeleem gabbaleem tikke schauts, par sihni, ka paschâ laikâ farra-wihreem bija ja-eet us weetas. Un luhk! tik preefsch pils jau sanahze 16 pulki, bundsineekeem bungojoht un musikhanteem spehlejoh, un tur pa kahrtahm wissi peestahjabs, 5 pulki pilli pa labbu rohku, 5 aktal pa kreisu, 4 taisni pretti, un kur tik wehl ruhmes bija, tur nahze tee zitti. Wehl dauds zitti pulki stahweja us eelahm, tuhwumâ tee kahjneeki, taahlumâ tee jahntneeki ar sawahm spohschahm brunnahm un pee uppallas weenâ pantâ 248 leeli schaujami gabbali. Pawissam tur apkahrt lihds finits tuhksosch farra-wihri bija. Raug, nu atnahze jahschus pats Keisers, schai deerai par gohdu isgresnohts ar tahs Aleksandra Newska gohda-sihmes farkanu banti, jahje ar saweem pawadneekeem wissapkahrt gaxx teem pulseem un tee saldati weenâ balsi preezigi winnam peesauze: labbdeen! — Atkal wissch aijahje us pilli, eegahje pils basnizâ un no turrenes kahjahm nahze atpakkat ar Keiseren, kas schodeen brangâs sillâs drehbés bija apgehrba un lihds ar saweem behrneem un raddeem teem Kreewu mahzitajeem pakkat staigaja, kuxti ar sawahm bidehm un luktureem pahr to platschu eedami, winnu pa tahn treppehm taisni pawad-dijs us to gohda-weetu. Tik ka schee tur augschâ bija sanahkuschi, tee saldati wissi weenâ reissi ar eerohsfcheem, bungahm un musikhli, ka jau farra-wihreem mohde, winneem dewe gohdu. — Peepeschi paliske wiss kluss, fatrs wihrs nonehme zeppuri, jo mahzitaji tur augschâ fahze Deewu luhgt. Bet raug, semmê starp stabba un stellehm stahweja weens wihrs sawrup, zits winnam pa kreisu rohku, druszin taahlak' ohts winnam pakkat. Tee trihs arri nonehme zeppuri un taisjahs, ka wissi zitti, Deewu luhgt. Tas bija Keisera pats un tas winnam tuh-wu Pruhschu prinzis Willums un ohts bij Keisera brahlis, leelwirts Mikail Pawlowitsch. Arei Keisers, kaut gan waldneeks pahr dauds tuhksosch reis tuhksosch scheem zilweekeem, pats pasenmedamees lihds ar wisseem laudim nometahs zellös un peeluhdse to Wissuaugstaku. Kurfsch ween to redseja, tam assaras mirdseja azzis. — Kad Keisers bija uszheles, un mahzitaji fahze tam wezzam schehligam Keiseram Aleksandram tam pirmam par peeminnu zittu luhgshchanu turreht, tad stabba-painebla preefsch-karrams auts us reissi tikke nolaists semmê un azzumirkli wiss brangums skaidri parahdijahs. Tur nu stahweja wisseem preefsch azzim ta brihnum' jauka gohda-sihme, 154 pehdas angustumâ, scho deenu pirmareis pawissam bes apsegga. Bija winnam us wissahm tscheterahm pußehm finuks dselses fehinsch ar trallineem taisichts apkahrt, zaur kurreem tee selta karrhogi un brunnas jauki atspihdeja, kas tur tschuppu tschnoppôs bija saliki. Tati paschâ brihdt, kad lakkats kritte semmê, — pulstens bija pußzell us ween — tad tee kahjneeki un tee jahntneeki no jauna dewe gohdu, no zikkadelles, no kuggeem un no wisseem teem leeleem gabbaleem tikke schauts un wissi farra-wihri weenâ riht le sauze: Urrah! — Wehl turreja Deewa luhgshchanu pahr Kreewu farra-spehku;

to pabeidsis, mahzitaju pulks lihds ar Keisereni un winnas behrneem kahpe pa freppuhm semmē un gahje trallinu eekspusse stabbam wissapkahrt, to us Kreewu wihsî ar svehtitu uhdeni apazzinadami, kamehr Keisers, sigran atkal muggurâ, ahrpusse, stabbam preeskha paklannijahs un lehninam jahje apkahrt. — Keiserene ar teem sawejeem un teem mahzitajeem atkal dewahs turp us to gohda-weetu, kur winna nofahdahs un labba duhschâ passattijahs, ka starp winnas un Keisera tee pulki wissi ar sawu musihki gahje zaur stabbam apkahrt, un ta prohahm us sawu kohreeli. Arri tee Pruhshu karra-wihri, ko Kehnisch bija suhtijis, Kreewu starpâ gan bija redsami. Ta nu pusszell us tschetreem te wiss jau bija pabeigts un kars zilweks gahje us mahjahm. Bet kad tumsch mettahs, tad pa wissu pilsschtu us eelahm un ais lohgeem gohda-swezzes spihdeja un daschu nammu preeskha lohti smukkas bildes stahweja, wiss schai deenai par gohdu.

14ta mihfla.

Es truhkumâ pa brihscheem darru,
Kas ihsten' man naw patikams;
Jo uhdeni ween eedert warru,
Kad uhdens man naw dabbusams.

Bet kad es zitteem leeti derru,
Kamehr dauds uhdens klahatumâ,
Tad daschureis' gan wihnu dserru,
Un dshwoju firdsprezzibâ. B.

Sinna, zif naudas 18. Sept.-mehn. deenâ 1834 eeksch Rihges mafaja
par daschahm prezzehm.

Mafaja:	Sudr. naudâ. Nb. R.	Mafaja:	Sudr. naudâ. Nb. R.
Par		Par	
1 puhru rudsu, 116 mahrzianus smaggū	1 40	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku	5 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggū	1 —	tabaka	1 —
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggū	1 70	sweesta	2 30
— ausu	— 70	dselses	— 65
— strau	— 70	linnu, frohna	2 50
— rupju rudsu-miltu	1 25	— brakka	2 30
— bihdeletu rudsu-miltu	1 40	kannepu	— 70
— bihdeletu kweeschu-miltu	2 —	schkihtu appinu	3 50
— meeschu-putraimu	2 80	neschkihtu jeb prezzes appinu	2 —
— eefala	1 50	muzzu filku, eglu muzzâ	5 75
— linnu-sehklas	1 10	lasdu muzzâ	6 —
— kannepu-sehklas	4 —	smalkas fahls	3 90
1 wesumu seena, 30 pohbus smaggū	3 —	rupjas baltas fahls	4 —
barrotu wehrschu gallu, pa pohdu	1 —	wahti brandwihna, pussdegga	9 —
		diwdeggä	11 —

Weenu sudraba rubli warreja dabbuhu par 360 kapeikeem warra naudas.

Lihds 18. Sept. pee Rihges irr atnahkuschi 790 kuggi un aisbraukuschi 679.
,, 11. Sept. pee Keeponas irr — 86 — 84.

Brihw direkcht. No juhmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:
Dr. C. E. Napiersky.